

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De ligatione domini et sanatione auricule serui. ca. clvj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Invenit cum

illius villam quae dicitur getsemani: quae est ad radicem montis oliueti trans torrentem cedron. Cedron genitum est grecum pluralis: quae laetitia dicitur cedron. Et introiit Iesus in hortum cum discipulis suis. Sciebat autem et Iudas locum illum: quia convenerat Iesus illuc venire cum discipulis suis. Et cum intrasset dixit eis Sedete hic donec vadam illuc et orarem, et etiam vos orate ne intretis in temptationem, ne scilicet succubatis temptationi. Et assumptum pro petro et filiis zebedel cepit tristari et alere. Tristis est anima mea usque ad mortem. Usualiter dicitur cum est multum tristis est anima mea, vel tristis est usque ad timorem mortis: et pro timore mortis Tristabat autem pro ruina apostolorum, vel pro eo usque exclusivum Tristabat ei donec se et suos morte sua liberaret. Vel inclusivum scilicet donec pro morte suam redirent apostoli ad fidem eius. Et progressus ab eis quantum factum est lapidibus: prociudit in faciem suam: et orabat. Abba pater: si possibile est transfer hunc calicem a me. Idem est abba quod pater. Et est abba breve iuxta grecum et latinum. In quo inquit deum patrem esse omnium gentium. Ut verum homo horrebat mortem: et vellet non mori: si fieri posset de iusticia. Habebat enim iusticia patris ut christi pateret: et a substitutione mundi hoc sacramentum ab eo erat postensum. Hec voluntas non moriendi gloriosos martyres fecit. Non enim vult sensus carnis: nisi quod delectat. Si autem delectaret eos mori: non inde videretur mereri: quia habet moriendi voluntatem subijciunt deo meretur. Unde et christus subdidit. Vespertinum non quod ego volo: sed quod tu. Quidam tamen adherentes periculae demonstrative scilicet hunc dicunt orasse misericorditer pro iudeis: ut si fieri posset: quod intraret getsemani sine cecitate iudeorum: non biberet hunc calicem. mortem scilicet a iudeis quae sibi iminebat. Et cum venisset ad discipulos invenit eos dormientes. Et ait petro. Sic non potuisti etc. Ut ait petro sic ironice. quod dicitur. Sic erat faciendum. In communi autem dicit illis tribus. Quid dormitis. Spiritus quidem promptus est: subaudit: vester quasi promptulum habuistis spiritum in promittendo mori etiam pro me, sed nunc pars carnis infirmitas. Secundo abiit et oravit eundem finem. Et apparuit illi angelus portans eum

Et factus in agonia pluries orabat. Id est in certamine pro morte. Iam quasi vincebat mortem in animo: dum etiam mori volebat: quam post vultu actu ipso scilicet resurgendo: Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. Et rediens ad discipulos et invenit eos dormientes. Tertio abiit et oravit eundem finem. Tunc venit ad discipulos: et ait illis. Dormite iam et requiescite. Et cum paululum dormissent ait. Surgite

Sufficit, eam? Ecce Nota prima effusio sanguinis christi fuit in circumcisioe. Secunda in sudore. Tertia in flagellatioe. Quarta in crucifixioe. Quinta in mortui lanceatione. Prima in exemplum: ut circumcidam membra nostra. Secunda in signum: quia sanguine suo irrigaret et fecundaret terram. Tertia et quarta ad remedium. Quinta ad sacramentum. Inde est quod officium missae in quibus partitum est. Prima eius pars est usque ad eplam ut ab ea incipiat. Secunda pars usque ad euangelium inclusivum. Tertia usque ad canonem. Quarta usque ad embolismum: quod interpretatur super crescentes quia novissime supradidit: sed libera nos etc. quod in quibusdam ecclesiis alta voce dicitur. Quinta pars usque ad finem. Sed quia in sola cruce etiam quinquaria fuit effusio sanguinis, ideo et solus canon subdividit in quibus pres. Prima usque. Qui pro die. Secunda usque ad. Memoro. Tertia usque: preceptis. Quarta et quinta usque ad embolismum vel ad finem.

De ligatione domini et sanatione auriculae serui Caplin. CLVI.

De hoc eo loquere

ate venit Iudas cum cohorte militum accepta a p[ro]fide, et turba ministrorum accepta a principibus sacerdotum et armis. Et dederat illis signum: quia osculo indicaret eis Iesum: et ipsi ducerent eum caute. Putabat enim quod magicis artibus posset se transformare et elabi. Et suscepto osculo: vocavit eum Iesus amicum: vel ironice: vel finitatum peritiam. Et primo interrogaverat eos. Quem queritis? At illi dixerunt. Iesum. Et cum dixisset Iesus querentibus se, ego sum. abierunt retro et ceciderunt. Postea tenuerunt Iesum: et ligaverunt eum. Simon autem petrus amputavit auriculam serui cui nomen erat malchus. Iesus autem sanavit eum et ait petro. Omnis qui gladium accipit: gladio

peribit illo scz q̄ vertebat ante padissum: vel p gladio accepto pibit. Nec accipit gladius pro eo q̄ data deo vel a lege vel a iudice.

De fuga adolescentis. Ca. CLVII.

Duxerunt aut

a iesum ad Annā p̄mū, nō qz colle ga caiphe: sed qz focer e? Turpe eēt si domū anne ante positaz p̄terissent. Adoleſcēs at̄ seq̄ba tur eū amict? syndōe super nudo, subau? di corpe. Alio ei nō habebat indumētū q̄ syndone: q̄ relicta syndone aufugit ab eis Tradunt quidā hunc fuisse ioannē: quē tūc fuisse adoleſcentē longa ep̄ vita indicū est. Hieronym? tū sup locū illū ps̄. Vm̄ faciebant qui que rebant aiām meā: ait. Iudei v̄im faciebant: vel petro cū dicerent. Et tu ex illis es, v̄l iacobō: q̄ cū traheret relicta syndone nudat? aufugit ab eis. Videt̄ tamē potius opinan do q̄ affirmando dixisse.

De p̄ma negatiōe Petri. Ca. CLVIII.

Equebatur autē

s pet? alōgeyt videret finē. Joannes p̄o not? p̄tifficū itroduxit petrū Quē cū intūta eēt ancilla ostiaria: dicit. Nūqd̄ z tu ex discipulis es hoīs ist? Dicit ille. Non noui illum: neqz scio qd̄ dicis Qui dam volentes excusare petrū dicunt q̄ bene dicit se nō nosse illū: quē nemo p̄fecte nouit nisi pater. Et cū dixisset. O homo nō sum: se negauit z nō ch̄im. Cūqz dixisset hō nescio qd̄ dicis: dicit se nescire falsa eoz p̄silla z dolos. Sed stultū est excusare quem dñs accusauit. Ipe etiā se reum lachrymis indicauit Stabat at̄ cū m̄stris petrus ad ignē Interrogabat autē pontifex iesū de doctrina ei? Et cū dixisset iesus. Palā mōdo locutus sum in? terroga eos q̄ audierūt, vnus m̄stroz dedit alapā iesu. Et ait iesus. Si bene locut? sum qd̄ me cedis. Ostēdit iesus pcutiētī maillaz nō actu ip̄o p̄bedā esse alterā: s; animo paratū esse ad patiedū si opus fuerit Et misit euz annas ligatus ad caiphā.

De scōa z tertia. Ca. CLIX.

Rat aut petrus

e stās i atrio z calefactēs se: z dice te alia ancilla. Et h cū iesu erat. dixerūt q̄ astabāt: Vere tu ex illis es. nā z galile? eoz loq̄la tua. i. idioma galilee manifestū te facit. Tūc negauit petr? cum iuramēto. Et añ hanc negationē exierat. z cātauerat gall? Et q̄st post horā cognat? malchi dicebat euz: se vidisse i hortō cū iesu Et tūc pet? cepit anathematizare z iurare: qz nō nouisset hoīs: et statim gall? cātauit. Et quersus dñs respexit petrū. Et recordat? pet? p̄bi qd̄ dñs dixerat egressus foras fleuit amare: fugiēs i caueā q̄ mō gallicant? appellat. In q̄ loco edificata est ecclia. Scdm̄ hūc ordinē ioannis: videt̄ petri trina negatio inchoata i atrio anne: z p̄sū mata i atrio caiphe. Scdm̄ alios q̄ non faciunt mētionē de anna videt̄ tota facta in atrio caiphe. Aug? in libro de p̄cordia euāgelistaz r̄ū: asserit totā factā i atrio ane, z q̄ dicta sunt inde post missū iesū ad caiphā: recapsulando dicta. Hiero. i mattheū, z beda in lucā vidēt velle q̄ pet? i atrio caiphe negauerit.

De sententiā mortis lata in iesum.

Caplm. CLX.

Sine facto cōue

m nerūt ap̄d caiphā sacerdotes z seniores ppli: z scriber p̄hariscl z q̄rebāt falsū testimoniu? i iesū. Et dixerunt duo falsi testes. Nos audiuim? eū dicentem. Possum destruere tēplū dei h̄ manufactū: et post tridū nō manufactū reedificare. Quoz qz non respondit iesus exurgens caiphas dixit ad iesum. Ad iuro te p̄ deū v̄tū v̄tū dicat nobis. si tu es ch̄is filius dī b̄ndicti Et r̄dit iesus. Tu dixisti. Si dixerō vob nō creditis mibi: amodo videbitis filium hoīs sedentes a dextris virtutis dei: z venientē in nubibus celi: qd̄ de scōo aduentu ei? congrue intelligi potest: vel d̄ aduentu ei? in orbem p̄dicatores. Tūc p̄nceps sacerdotū scidit vestimenta sua dicens Blasphema uit Cōsuetudis iudai ce erat audita blasphemā in deum: scindere vestimenta sua. Et dixit. Quid vobis videtur. Et dixerunt. Reus est mortis.

Hoc in lege nō habebat, s; signuz dooloris debuit esse.